

Grunddokument för Ytterby enhet

**Plan mot Diskriminering
och Kränkande Behandling**
ODS FÖRSKOLA

2018-03-01—2019-02-28

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument i enlighet med riktlinjer från BEO, Barn- och Elevombudsmannen.

1. Förskolechefens Vision

I Ytterby enhet arbetar vi tillsammans för att alla barn skall vara trygga, välkomna, respekterade, sedda och hörda. Barnperspektivet dvs. barnets bästa, skall alltid vara vårt främsta mål.

2. Syfte

Planen syftar till att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Den syftar också till att motverka all kränkande behandling.

2.1 Ansvarsfördelning

Förskolechefen ansvarar för:

- Att ett målinriktat arbete sker för att motverka diskriminering och kränkande behandling.
- Att all personal känner till att kränkande behandling och diskriminering inte är tillåten på förskolan.
- Att kontinuerligt följa upp att planer upprättas, målen i dem utvärderas och revideras samt att detta sker i samverkan mellan personal, barn och vårdnadshavare.
- Att utredning görs och att åtgärd vidtas när förskolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer.

All Personal ansvarar för:

- Att kartlägga verksamhetens behov och att upprätta målen och dess handlingsplan.
- Att aktivt arbeta i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- Att ta ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- Att anmäla till förskolechef då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.

- Att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Vårdnadshavare ansvarar för:

- Att vid misstanke om att det egna barnet eller någon annans barn utsätts eller utsätter andra för kränkande behandling, kontakta personal på ditt barns avdelning eller förskolechef.

2.2 Styrdokument och begrepp

Styrdokument

Förskolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av den reviderade läroplanen Lpfö 98.

Skollagen (2010:800 kapitel 6: Åtgärder mot kränkande behandling) förbjuder huvudman och personal att utsätta elever för kränkande behandling. Förskolan måste ha ett förebyggande arbete mot detta. Om ett barn upplever att sig kränkt i förskolan, eller om en förälder upplever sitt barn kränkt, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som finns på Skolinspektionen. Av BEO kan barnet bland annat få hjälp med att kräva skadestånd.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) förbjuder huvudman och personal att diskriminera barn på grund av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, samt ålder. Förskolan ska också bedriva förebyggande arbete för att diskriminering inte ska uppstå.

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt (Lpfö 98).

Definitioner av begrepp

Diskrimineringsgrunderna

- **kön:** att någon är kvinna eller man
- **etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Gäller även de nationella minoritetsgrupperna.
- **religion eller annan trosuppfattning:** kan beskrivas som en religiös, livsfilosofisk, eller annan motsvarande livsåskådning

- **funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd även skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning (HBTQ).
- **könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett kön
- **ålder:** uppnådd levnadslängd

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Förskolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av var och en av nedanstående grunder. Förutom aktiva handlingar kan diskriminering ske genom ordningsregler, planerade aktiviteter, lekmaterial, böcker etc.

Direkt diskriminering

Någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med ovanstående diskrimineringsgrunder.

Indirekt diskriminering

Någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfarings sätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer enligt diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. T.ex. när alla barn alltid behandlas lika oavsett egna behov.

Instruktioner att diskriminera

Order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som beskrivs i ovan och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. T.ex. slag, knuffar, gester osv.

Sexuella trakasserier

Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan utföras på olika vis och är ett uppträdande som inte har någon koppling till en särskild diskrimineringsgrund. *Tillsägelse för att upprätthålla ordningen är dock inte kränkande behandling.*

- Fysiska så som slag och knuffar

- Verbala så som hot, svordomar och öknamn
- Psykosociala så som utfrysning, blickar och att alla går när man kommer
- Kränkningar kan vara både enstaka och upprepade handlingar

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling och uppstår vid en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en individ skada eller obehag.

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck och förekomma i alla sammanhang.

Tidsplan Guldklimpen

Utvärdering

Utvärderingsmetoder som använts:

Kontinuerliga observationer och reflektioner i arbetslaget.

Resultat utifrån utvärderingen:

Vi ser att barnen kan sätta både ord och tecken på sina och andras känslor såsom glad, ledsen och arg. Vi har fått bekräftat från några vårdnadshavare att deras barn har tecknat/beskrivit sina känslor hemma.

Kartläggning av nuläget inför kommande plan:

Kartläggningens mål:

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att på sikt ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Kartläggningsmetoder som använts:

Observationer i barngruppen samt reflektioner i arbetslaget.

Mål/ Åtgärder

Vi vill arbeta för att vi vuxna ska ha ett medvetet förhållningssätt kring genus där vi ger barnen samma förutsättningar oavsett kön.

Remiss och färdigställande

Vi presenterar våra tänkta mål för vårdnadshavarna genom ett informationsblad. Vi ger utrymme för deras synpunkter.

➤ Mål och åtgärder

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- Att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
Att vi vuxna medvetandegör hur vi uttrycker oss för att vara könsneutrala.	Vi använder ofta ord som gubbe om legofigurer och benämner babblarna som hon och han utefter färg etc.	Använda könsneutrala benämningar som hen, figur, namn om sagofigurer, babblarna mfl.	Hela tiden fram till mars 2019.	Hela arbetslaget.	Kontinuerligt under året vid avdelningsplaneringar.

Skattkistan Utvärdering

Utvärderingsmetoder som använts:

Kontinuerliga samtal och reflektioner i arbetslaget. Observationer.

Resultat utifrån utvärderingen:

Vi har presenterat mångfald vad gäller gränsöverskridande könsroller och olika etniciteter i barnböcker vi lånat. Bibliotekspersonal har hjälpt oss att hitta böcker. Vi tänker att vi på

detta särr har vidgat barnens vyer. Vi har sett att barnen i väldigt liten utsträckning kommenterar/reagerar på "olikheter" som presenteras i böckerna. Vi vuxna har gjort ett medvetet val att vara försiktiga med att kommentera det som inte är "norm". Därför har det inte på barnens initiativ blivit många samtal om mångfald i samband med bokläsning. I vardagssituationer har vi sett både och. Då vi har vikarier av utländsk härkomst hos oss, kommenteras inte hudfärgen av barnen. Däremot kan vissa barn kommentera vad som är "lämpligt" för flickor/pojkar när det gäller leksaker, lekar, kläder mm. Här har vi vuxna fått tänka till vad gäller vårt förhållningssätt. I dessa situationer vill vi öppna upp begränsningar i barnens "tänk" (Tex att det är upp till var och en, oavsett kön, vilka färger/lekar/leksaker/klädesplagg man tycker om och vill använda. När tillfälle ges involverar också vårdnadshavarna i dessa funderingar). Vår slutsats blir att det är "här och nu", i barnets vardag, som hen i mycket större utsträckning relaterar till könsroller, normer och värden.

Kartläggning av nuläget inför kommande plan:

Kartläggningens mål:

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att på sikt ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar
- Att vi pedagoger blir mer medvetna om våra normer och vårt förhållningssätt.

Kartläggningsmetoder som använts:

Vi funderar kring vilka diskrimineringsgrunder vi inte arbetat så mycket med. Vi observerar vår barngrupp samt reflekterar kring våra egna normer/synpunkter/vårt förhållningssätt.

Mål/ Åtgärder

Vi upplever att vi i dagsläget har behov av att fokusera på diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. Vi vill att barnen naturligt ska utveckla förhållningssättet "Det rättvisa är det olika". Vi vill lyfta statusen hos de barn som vi upplever har begåvningsmässiga och motoriska begränsningar.

Åtgärder:

Vi ska arbeta med styrd fri lek, vara närvarande i lek och aktiviteter.
Vi ska erbjuda mycket motoriska aktiviteter, grupplekar, rim och ramsor.
Dela barnen i smågrupper för att minska riskerna för att barn ska bli bortvalda.
Lyfta käns

Remiss och färdigställande

Vi presenterar vårt tänkta mål för vårdnadshavarna genom ett informationsblad. Vi ger utrymme för deras synpunkter.

Mål och åtgärder

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
 - All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
 - All personal anmäler till förskolechef då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
 - Att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

 -

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar	Uppföljning
<p>Förbättra barnens motorik</p> <p>Att inget barn blir bortvalt</p> <p>Implementera "Det rättvisa är det olika"</p>	<p>Vi ser att barnen i gruppen har olika begåvningsmässiga och motoriska förmågor, detta påverkar statusen i gruppen.</p> <p>Barnen har börjat fråga och kommentera olikheter.</p>	<p>Erbjuda rörelse, klappramsor, grupplekar</p> <p>Styrd fri lek, ökad smågruppsindelning i verksamheten</p> <p>Reflektera över vårt egna förhållningssätt. Hjälpa varandra att hitta metoder.</p>	<p>1 april 2018-28 februari - 2019</p>	<p>Hela arbetslaget.</p>	<p>Kontinuerligt vid reflektionsmöten.</p> <p>Utvärdering feb 2019</p>

Handlingsplan och arbetsgång för hantering av kränkande behandling och/eller diskriminering.

Varje misstanke om att kränkande behandling förekommer skall tas på fullt allvar.

Barn kan berätta för föräldrar eller personal på avdelningen att de känner sig kränkta. Förälder eller personalrepresentant anmäler då kränkningen till förskolechef alt. Utbildningsnämnd.

Vuxen-barn

Vid misstanke om kränkning från vuxens sida, skrivs en anmälan som lämnas till förskolechef. Den vuxne kallas till samtal där företrädare för den vuxnes fackliga organisation kan inbjudas.

Barn-barn

Den som kränker eller trakasserar skall också ha insikt i att den kränker eller trakasserar. T.ex. förstår inte en ettåring som biter ett annat barn att det kan upplevas kränkande.

Vid misstanke om kränkningar mellan barn skrivs en anmälan som lämnas till förskolechef. Så snart diskriminering eller kränkande behandling mellan elever uppmärksammas skall rutinen som beskrivs nedan, följas.

Utredning

- Ansvarig personal (ev. tillsammans med annan personal) samtalar med det utsatta barnet och snarast därefter med det barn som utsätter. Samtalen dokumenteras och förvaras tillsammans med anmälan hos förskolechefen. Personalen informerar vårdnadshavarna.
- Ett aktivt arbete för att öka barnens förståelse för varför aktuell händelse varit fel påbörjas. T.ex. diskussioner i barngruppen, barnböcker som belyser händelsen etc. En uppföljning av arbetet efter 1-2 veckor. Arbetet dokumenteras av personalen och förvaras hos förskolechef.

Akuta åtgärder

- Den som ser en händelse stoppar det som pågår. Ta hjälp av den personal som finns närmast, om situationen kräver det. Ta hand om både det/de barn som har drabbats, och det/de barn som har orsakat skadan (fysiskt/psykiskt). Dokumentera barnens beskrivning av händelseförloppet och bakomliggande orsaker.
- När den akuta situationen är stoppad och barnen har fått lämna sina redogörelser av händelseförloppet ska vårdnadshavarna informeras. Det bör ske så snart som möjligt, senast samma dag som incidenten inträffade. Det är viktigt att den personal som varit med om händelsen tar kontakten. Dokumentera dag och tid för samtalet, vem du har

talat med och viktig information om samtalets innehåll. Vid riktigt allvarliga incidenter/tillbud ska föräldrarna kallas till förskolan.

- Om flera vuxna ansvarar för samtal med såväl barn som föräldrar, så beslutar man om vem som skall skriva själva anmälan. Bifoga till anmälan all dokumentation om vad som sagts från inblandade barn samt deras vårdnadshavare.
- En anmälan med bilagor skall sedan lämnas till förskolechef som anmäler incidenten till Bildningsnämnden.

Dokumentation

Personal som är inblandad i pågående utredning ansvarar för all dokumentation. Efter uppföljning och avslut överlämnas originalhandlingar till förskolechef för arkivering. Originalhandlingar arkiveras enligt gällande dokumenthanteringsplan.

